

Що необхідно врахувати під час радіоактивної небезпеки всім учасникам освітнього процесу

Ядерна зброя несе за собою масове ураження. Носіями ядерних боеголовок можуть бути ракети, бомби, артилерійські снаряди. Лише після вибуху можна зрозуміти, чи був даний снаряд ядерним. Про це свідчить утворення радіоактивної хмари, яка забруднює території радіоактивними частинками.

Також є «брудні» бомби, які складаються із суміші вибухівки, наприклад, динаміту, і радіоактивних речовин. Такі бомби під час детонації радіоактивної речовини поширюються вибуховою хвилею. Інша назва такої бомби – радіологічний розсіювальний пристрій (РРП). Але не слід плутати її з ядерною зброєю. Після вибуху вона не утворює «радіоактивний гриб», але поширює радіоактивне забруднення, проте на обмеженій території і не у такій великій кількості, як атомна. Головна її небезпека у самому вибусі, від якого можуть постраждати люди, що знаходились в епіцентрі вибуху.

Щодо механізму дії ядерного вибуху, то під час вибуху найбільш небезпечними є не радіація, а випромінювання і ударна хвиля, які дуже швидко поширюються від епіцентру. Якщо перебувати не в укритті, то, потрапивши в зону їх дії, людина практично втрачає шанс вижити. Оскільки опіки, спричинені пожежами від теплового випромінювання та травмами від вибухової хвилі, несумісні з життям.

Все це триває дуже короткий проміжок часу. Діаметр дії вогняної кулі залежить від потужності ядерної боеголовки, що утворюється після вибуху, може сягати декілька кілометрів.

Після того, як відбувся вибух, в повітря піднімається радіоактивний пил у вигляді характерного «гриба». Радіоактивна хмара вітром поширюється і осідає, забруднюючи величезні площі території.

Які можуть бути наслідки реалізації ядерної загрози:

- можливість осліпнути менш, ніж за хвилину через сліпучий спалах;
- надмірне опромінення призведе до виникнення променевої хвороби;
- пошкодження електричного обладнання та електроніки на відстані декількох кілометрів;
- смертельні опіки людей і руйнування будівель за кілька кілометрів, внаслідок дії вибухової хвилі;

— радіоактивні опади, які небезпечні в перші кілька годин після детонації, тому що тоді вони випромінюють найвищий рівень радіації. Потрібен час, щоб вони повернулися на рівень землі, часто – понад 15 хвилин для областей за межами зон безпосереднього ураження вибухом. Цього часу достатньо, щоб запобігти значному опроміненню.

Чи можна врятуватися після застосування ядерної зброї?

Безпека залежить від вміння максимально швидко і грамотно діяти. А особливо тоді, коли під вашою відповідальністю знаходяться діти. Тому необхідна чітка організація їхніх дій, яка допоможе зберегти життя.

Що врахувати у закладі освіти при ядерній загрозі

Рекомендації щодо безпечного навчання та перебування дітей у закладах освіти розроблені:

— Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки;

— Державним науково-технічним центром із ядерної та радіаційної безпеки і актуалізовані на основі досвіду України після аварії на ЧАЕС та на основі інформації з відкритих джерел:

Державної служби надзвичайних ситуацій;

Патрульної поліції України.

Керуючись ними, всі учасники освітнього процесу зможуть чітко взаємодіяти, що допоможе мінімізувати руйнівні наслідки ядерного вибуху чи техногенної катастрофи. Тож радимо ознайомитися із загальними правилами поведінки при ядерній небезпеці:

— зайдіть до найближчого приміщення;

— перебувайте всередині доти, поки не прозвучить сигнал дозволу на вихід;

— усередині укриття слід намагатися підтримувати відстань до 2 метрів між собою та іншими людьми, які не є членами вашої родини, щоб уникнути опромінення від інших або не опромінювати самому;

— якщо можливо – одягніть маску;

— майте із собою діючі засоби зв'язку – радіоприймач з живленням від батарейок, телефон, рацію тощо.

Знаходитися у приміщенні необхідно не менше 24 годин, якщо місцева влада не надасть інших інструкцій.

Дії керівники закладів освіти та педагогів у випадку ядерної загрози

1. Заздалегідь підготуйте укриття, яке б відповідало вимогам МОН, ДСНС.
2. Якщо це неможливо зробити, визначте найближче від закладу освіти місце для укриття.
3. Розробіть чіткий алгоритм дій на випадок можливої ядерної загрози, якщо учасники освітнього процесу знаходяться в закладі освіти, в дорозі до закладу, у шкільному автобусі, на дистанційному навчанні та проведіть відповідні тренування учасників освітнього процесу.
4. Розробіть інструкції, як через безпечний час батькам можна буде зв'язатися зі своїми дітьми та дізнатися місце зустрічі, щоб педагогічні працівники передали дітей батькам, коли буде відповідний дозвіл від ДСНС покинути укриття або у разі евакуації.
5. Складіть екстрений набір для виживання в укритті впродовж мінімум 24 годин, а при можливості на три й більше днів.
6. Домагайтеся забезпечення класів евакуаційними рюкзаками.
7. Подбайте про наявність у закладі йодиду калію для можливої необхідності проведення йодопрофілактики.
8. Суворо дотримуйтеся правил евакуації.

Як підготуватися батькам:

1. Переконатися, що у закладі освіти, який відвідують діти, є чіткий план дій на випадок ядерної загрози.
2. Переконатися у наявності укриття, адаптованого для перебування людей на випадок ядерної небезпеки.
3. Обговорити поведінку і план дій з дитиною та іншими членами родини у випадку, якщо дитина знаходитиметься під час ядерної загрози у садочку чи у школі. Щоб перебування в укритті не спричинило паніки ні у дитини, ні у членів сім'ї. Поясніть доцільність і важливість такого перебування.
4. Подбати про вміст тривожного рюкзака дитини. Домовитися з педагогами, щоб він перебував у закладі, не обтяжуючи щоразу школяра при відвідуванні занять.

5. Тісно комунікувати з адміністрацією та педагогами закладу і чітко дотримуватись вироблених правил. Пам'ятайте, що під час ядерного вибуху двері укриття, де перебуватимуть діти, не відчинятимуть, доки не буде розпорядження влади. Дотримання цієї вимоги необхідне з метою завадити радіоактивному пилю потрапити у приміщення разом з повітрям при відчиненні дверей. Навіть якщо ваш дім знаходитиметься за 5 хвилин ходьби, виходити з укриття заборонено. Тому тримайте себе в руках і не вимагайте того, що суперечить інструкції. Все робиться для того, щоб убезпечити вашу дитину і зберегти їй життя.

6. У випадку ядерного вибуху або аварії з викидом у будь-якій споруді безпечніше, ніж на вулиці.

7. Якщо ваша дитина має алергію на калій йодид чи захворювання щитовидної залози, обов'язково обговоріть цей момент зі шкільною медсестрою, лікарем закладу, класним керівником чи вихователем, щоб ці люди могли правильно діяти при можливій йодопротекції.

Із цими правилами необхідно ознайомити всіх батьків. При необхідності роздрукуйте їх, та роздайте у якості пам'ятки.

Дії здобувачів освіти

1. Дотримуйтесь «Правил евакуації»:

— Не говори – щоб чути вчителя.

— Не біжи – щоб не постраждати.

— Не штовхайся – щоб не постраждали інші.

— Не повертайся туди, звідки йдеш – щоб залишатися в безпеці.

2. Знай, що де лежить в евакуаційному рюкзаку, призначення і застосування кожної речі і де знаходиться твій евакуаційний рюкзак.

3. Не панікуй і суворо дотримуйся вказівок педагогів.